

8. Ochrana prírody je v Slovenskej republike ustanovená Zákonom o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Zbierky zákonov. Dohľad nad dodržiavaním zákona vykonáva v prvom rade Štátna ochrana prírody SR, ktorej riaditeľstvo má sídlo v Banskej Bystrici. Na celom území SR pôsobia regionálne pracoviská Štátnej ochrany prírody, ktoré vo svojom regióne strážia záujmy ochrany prírody - vyjadrujú sa napríklad k stavebným činnostiam, k výrubom stromov, organizujú stráženie chránených území, chránených druhov rastlín či živočíchov... Vieš, kde je najbližšie pracovisko Štátnej ochrany prírody SR, ktoré má na starosti aj ochranu prírody na území mesta Trenčín? Kde sa obrátiť, keď spozoruješ poškodzovanie či ničenie prírody?

Adresa najbližšieho pracoviska Štátnej ochrany prírody SR je

.....,

telefón: ....., e-mail: .....

Mimochodom - v prípade akútneho nebezpečenstva pre prírodu, chránené druhy živočíchov, rastlín... treba zároveň kontaktovať aj políciu - či Mestskú políciu (159) alebo Políciu Slovenskej republiky (158).

9. Každoročne sa v zimných mesiacoch na Váhu stretáva množstvo druhov vtákov. Niektoré sú tu celoročne, niektoré sem prilietajú prezimovať zo severu tak, ako niektoré naše druhy vtákov zasa odlietajú prezimovať južnejšie. V Trenčíne môžeme každoročne na zimnom Váhu alebo v jeho blízkosti pozorovať napríklad volavku bielu, hus divú či chochláča severského. Ktorý z týchto druhov sa pri Trenčíne vyskytuje celoročne a pravdepodobne tu aj hniezdi?

chochláč severský - volavka biela - hus divá

10. Na území Trenčína tečie okrem Váhu aj niekoľko malých vodných tokov - potoky Lavičkový, Kubranský, Zlatovský, Orechovský, riečka Teplička. O niektorých mnohí obyvatelia Trenčína ani netušia, kadiaľ tečú - sú totiž ukryté pod zemou v potrubí. Vyhľadaj na mape (alebo v teréne :) jeden z týchto vodných tokov, ktorý tečie najbližšie tvojmu bydlisku alebo v blízkosti tvojej školy a zisti, kde pramení a kde a kam sa vlieva. Prípadne aj niečo zaujímavé, čo si o tomto vodnom toku zistil.

"Môj" vodný tok sa volá .....

Pramení (kde) ..... a vlieva sa (kde)

..... (do) .....

Pri pátraní som zistil o tomto vodnom toku, že

.....

.....

.....

.....

Poznaj a chráň prírodu Trenčína

Súťaž pre žiakov základných a stredných škôl

Pozývame Ťa k účasti v korešpondenčnej súťaži o prírode Trenčína. Zadanie súťaže rozposielame na všetky trenčianske školy, ale nájdeš ho aj na stránke www.cea.sk.

Na vyhľadanie správnych odpovedí (v teréne, v knihách, na Internete) a ich zaslanie máš čas do 15. mája 2018. Odpovede nám môžeš doručiť vypracované priamo v tomto letáku či na samostatnom papieri (nezabudni vyplniť aj svoje kontaktné údaje a pripojiť aj prílohy - fotky) - na adresu CEA, Mierové námestie 29 v Trenčíne. Alebo môžeš odpovede a svoje kontaktné údaje napísať do e-mailu, pripojiť fotografické prílohy a poslať na adresu cea@changenet.sk. **Najneskôr do 15. mája 2018 do 24.00 hod.**

Ak máš nejaké otázky, kontaktuj nás, prosím, na e-maili cea@changenet.sk, alebo telefonicky/SMS: 0905469707 (p. Richard Medal).

Správne odpovede a zoznam výhercov - vylosovaných úspešných riešiteľov zverejníme na stránke www.cea.sk 25. mája 2018.

30 vylosovaných úspešných riešiteľov pozveme na celodennú prírodovednú exkurziu (v priebehu júna 2018), spojenú s odovzdaním vecných cien.

Súťaž pre Teba pripravili:

- Centrum environmentálnych aktivít, Mierové námestie 29, 911 01 Trenčín,
- Štátna ochrana prírody - Správa CHKO Biele Karpaty SR
- a Trenčianske múzeum v Trenčíne.

Uved' o sebe nasledovné informácie:

Tvoje meno a priezvisko:

.....

Adresa domov: .....

Adresa školy + trieda:.....

E-mailová adresa: .....

Telefón:.....

SÚŤAŽNÉ OTÁZKY

1. Na obrázku je list stromu, pochádzajúceho z Číny. Vypátraj jeho meno a tiež lokalitu, kde v Trenčíne rastú 3 vzrastlé jedince, chránené zákonom.

Strom sa volá po slovensky .....
po latinsky ..... Zákonom chránené jedince tohto stromu rastú (kde?): na ulici .....
pri budove .....

2. Keď sa pozrieš na mapu Trenčína, alebo na letecký pohľad na mesto - zistíš, že mesto sa rozkladá okolo lesoparku Brezina. Nie náhodou sa lesoparku hovorí aj pľúca Trenčína, ktorými mesto dýcha. O rozvoj lesoparku sa zaslúžil výnimočný lesník (*1921/+1997), ktorého meno nájdí na pamätnej tabuli na Brezine (hľadaj medzi hotelom Brezina a Čerešňovým sadom).

Meno tohto výnimočného lesného hospodára je.....

3. "Príroda je našou opravdivou vlasťou, ktorej sme my ľudia organickým údom a od ktorej sa nikdy, pokým pohyb zemegule trvá, odlúčiť nemôžeme, prečo milovať musíme vedu, ktorá je jediným a bezpečným vodítkom k jej poznávaniu."

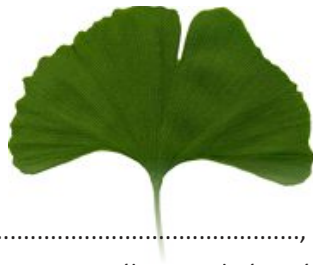
Autor tohto výroku bol lekár, kráľovský radca, prírodovedec - najmä významný entomológ, spisovateľ, hudobný skladateľ, archeológ, filatelista a numizmatik. A tiež prvý riaditeľ múzea v Trenčíne, ktorého vznik aj sám inicioval.

Navštív expozíciu Trenčianskeho múzea na Mierovom námestí č. 46 v Trenčíne (v tzv. Župnom dome) - otvorené majú denne okrem pondelka od 9.00 do 16.00 hod. - a zisti meno autora tohto výroku. Okrem toho sa o tomto významnom prírodovedcovi dozvieš v expozícii múzea veľa ďalších zaujímavostí.

Tieto slová napísal .....

4. Na území mesta Trenčín - na lúkach pri lesoparku Brezina, ale aj inde - rastú zákonom prísne chránené rastliny z čeľade Orchideaceae. Nie náhodou tento latinský názov pripomína orchidey, často považované za najkrajšie kvety na svete. Kvet jednej z týchto slovenských orchideí sa dostal aj do loga Chránenej krajinej oblasti Biele Karpaty (viď obrázok). Práve v CHKO Biele Karpaty sa vyskytuje množstvo druhov týchto chránených rastlín. Napíš názov (slovenský aj latinský) aspoň jednej slovenskej orchidey, vyskytujúcej sa v Trenčíne a blízkom okolí.

Slovenská orchidea rastúca v Trenčíne a okolí sa volá .....
..... (slovensky), ... (latinsky).

Mimosúťažná otázka - vieš ako sa volá orchidea z loga CHKO Biele Karpaty?

.....
.....

5. *Celtis occidentalis* je latinský názov stromov, ktoré rastú po obvode trenčianskeho Mierového námestia a poskytujú návštevníkom aj obyvateľom mesta tieň v horúcom lete. Na Mierovom námestí boli tieto stromy vysadené približne pred 60 rokmi. Strom so slovenským názvom brestovec západný pochádza zo Severnej Ameriky, je vzdialeným príbuzným našich brestov a jeho plody sú jedlé. V Trenčíne sú tieto stromy vysadené aj na iných miestach, uliciach - skús ich nájsť.

Celtis occidentalis som našiel aj na ulici

.....
pred číslom domu ..... Môžeš k odpovedi pripojiť aj fotografiu.

6. V Trenčíne sa vyskytujú tiež chránené druhy živočíchov. Zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z. z. určuje tzv. spoločenskú hodnotu jednotlivých chránených druhov rastlín a živočíchov.

Ak niekto úmyselne pripraví o život chráneného živočicha alebo odtrhne chránenú rastlinu, alebo poškodí či zničí prostredie na ich život, dopúšťa sa porušenia zákona o ochrane prírody a krajiny a je (okrem iných sankcií) povinný zaplatiť aj spôsobenú škodu práve vo výške spoločenskej hodnoty jednotlivých druhov. Napríklad spoločenská hodnota vyobrazeného obojživelníka, ktorý žije aj na území mesta Trenčín, je 230 EUR.

Obojživelník na obrázku sa volá .....

7. V blízkosti centra mesta, pri ihrisku pod cestným mostom je tzv. ZátOKa pOKoja - Váh tu vytvoril polostrov v tvare šije, ktorý oddeľuje hlavný tok Váhu od kludnej zátočiny. Navštív v apríli/máji túto lokalitu a pozoruj na hladine listy žltokvitnúcej vodnej rastliny. Ako sa táto chránená rastlina volá?

Meno chránenej žltokvitnúcej vodnej rastliny, rastúcej v ZátOKe pOKoja je

..... (slovensky),

..... (latinsky).